

6. SINIF

SOSYAL BİLGİLER

SINIF İÇİ ETKİNLİK KİTABI

**Yeni Maarif
Modeli'ne Göre**
Hazırlanmıştır.

YAZAR

MUSTAFA YILMAZ

Öğrenci
Merkezli
Etkinlikler

Yaşantı
Temelli
Öğrenme

Bağlam
Temelli
Öğrenme

Açık Uçlu
Sorular

Detaylı
Video
Çözümler

Bilgi
Kutuları

Etkileşimli
Tahta
Desteği

**MUSTAFA KEMAL
ATATÜRK**

İ S T İ K L Â L M A R Ş I

Korkma, sönmez bu şafaklarda yüzen al sancak;
Sönmeden yurdumun üstünde tüten en son ocak.
O benim milletimin yıldızıdır, parlayacak;
O benimdir, o benim milletimindir ancak.

Çatma, kurban olayım çehreni ey nazlı hilâl!
Kahraman ırkıma bir gül... ne bu şiddet bu celâl?
Sana olmaz dökülen kanlarımız sonra helâl,
Hakkıdır, Hakk'a tapan, milletimin istiklâl.

Ben ezelden beridir hür yaşadım, hür yaşarım.
Hangi çılgın bana zincir vuracakmış? Şaşarım!
Kükremiş sel gibiyim; bendimi çiğner, aşarım;
Yırtarım dağları, enginlere sığmam, taşarım.

Garb'ın âfâkını sarmışsa çelik zırhlı duvar;
Benim iman dolu göğsüm gibi serhaddim var.
Ulusun, korkma! Nasıl böyle bir imânı boğar,
"Medeniyet!" dediğin tek dişi kalmış canavar?

Arkadaş! Yurduma alçakları uğratma sakın;
Siper et gövdeni, dursun bu hayâsızca akın.
Doğacaktır sana va'dettiği günler Hakk'ın...
Kim bilir, belki yarın... belki yarından da yakın.

Bastığın yerleri "toprak!" diyerek geçme, tanı!
Düşün altındaki binlerce kefensiz yatanı.
Sen şehîd oğlusun, incitme, yazıktır atanı;
Verme, dünyâları alsan da, bu cennet vatanı.

Kim bu cennet vatanın uğruna olmaz ki fedâ?
Şühedâ fışkıracak, toprağı sıksan şühedâ!
Cânı, cânânı, bütün varımı alsın da Hudâ,
Etmesin tek vatanımdan beni dünyâda cüdâ.

Ruhumun senden, İlâhî, şudur ancak emeli:
Değmesin ma'bedimin göğsüne nâ-mahrem eli!
Bu ezanlar-ki şehâdetleri dinin temeli
Ebedî yurdumun üstünde benim inlemeli

O zaman vecd ile bin secde eder -varsa- taşım;
Her cerîhamdan, İlâhî, boşanıp kanlı yaşım,
Fışkırır rûh-i mücerred gibi yerden na'şım;
O zaman yükselerek Arş'a değer, belki başım.

Dalgalar sen de şafaklar gibi ey şanlı hilâl;
Olsun artık dökülen kanlarımın hepsi helâl.
Ebediyen sana yok, ırkıma yok izmihlâl:
Hakkıdır, hür yaşamış bayrağımın hürriyet;
Hakkıdır, Hakk'a tapan milletimin istiklâl!

MEHMET AKİF ERSOY

ön söz

Sevgili öğrenciler,

Geçmişini bilmek, bu günü anlamak ve geleceği şekillendirmek için Sosyal Bilgiler dersini öğrenmek önemli bir adımdır. Bu kitabı sizlere tarihten coğrafyaya, vatandaşlıktan çevre bilincine kadar pek çok konuda rehberlik etmesi amacıyla hazırladık.

Kitabımızda, sadece bilgi edinmekle kalmayacak, aynı zamanda düşündürten etkinlikler ve sorularla olayları farklı açılardan değerlendirme fırsatı bulacaksınız.

Unutmayın, en değerli bilgi merak ettiğiniz ve araştırdığınız bilgidir. Umarız bu kitap, öğrenme yolculuğunuzda size ilham verir ve yeni ufuklar açar. Keyifli ve verimli bir öğrenme süreci geçirmenizi dileriz.

Bu süreçte bana destekleriyle güç veren sevgili eşim Maral YILMAZ ve kızım Dr. Zeynep Sude YILMAZ'a içtenlikle teşekkür ederim. Bilgi, deneyim ve destekleri ile sürecin eksiksiz ve kusursuz işlenmesini sağlayan Yayın Müdürü Emre ERDOĞAN'a, kitabın hazırlanma sürecinde istekle ve iş birliği içerisinde çalıştığımız Ürün Koordinatörü Ceren Sıla GÖMELİ'ye ve dizgi ekibinden uyumlu çalıştığımız Sena DOĞAN ve Nihal UĞURLU'ya teşekkür ederim.

Mustafa YILMAZ

OR BU KİTAPTA SENİ NELER BEKLİYOR YOR **BU KİTAPTA SENİ NELER BEKLİYOR**

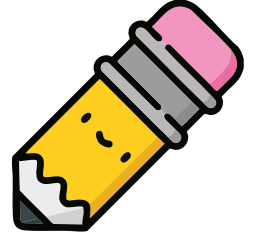
ÖĞRENCİ MERKEZLİ ETKİNLİKLER

Bu bölümde öğrencilerin aktif katılımını sağlayan, yaparak-yaşayarak öğrenmeyi destekleyen etkinlikler yer alır. Öğrencilerin eleştirel düşünme, problem çözme ve yaratıcı düşünme becerilerini geliştirmeyi amaçlar.

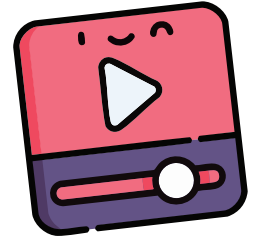
AÇIK UÇLU SORULAR

Öğrencilerin üst düzey düşünme becerilerini geliştiren, tek bir doğru cevabı olmayan, derinlemesine analiz ve değerlendirme yapmalarını sağlayan sorulardır. Bu sorular öğrencilerin özgün fikirler üretmesine ve farklı bakış açıları geliştirmesine olanak tanır.

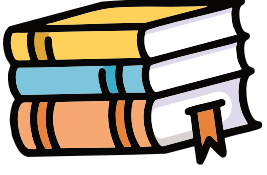
DETAYLI VIDEO ÇÖZÜMLER

Uzman öğretmenler tarafından hazırlanan bu videolarda, konuların adım adım açıklamaları ve farklı soru tipleri için çözüm stratejileri sunulmaktadır. Görsel ve işitsel öğrenmeyi destekleyen içerikler, öğrencilerin zorlandıkları noktalara özel vurgular yapılarak hazırlanmıştır. Bu sayede öğrenciler, kendi öğrenme hızlarında tekrar yapabilir ve anlamadıkları konuları pekiştirebilirler.

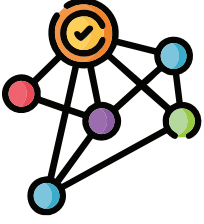
BU KİTAPTA SENİ NELER BEKLİYOR

BU KİTAPTA SENİ NELER BEKLİYOR

BİLGİ KUTUSU

İçerik çerçevesi sınırları içinde öğrenme sürecinde ele alınması gereken konu anlatımının detaylı bilgi kümeleri şeklinde sunulduğu bölümlerdir.

KÖPRÜ KURMA

Köprü kurma, öğrencilerin önceki bilgileriyle yeni öğrenmelerini ilişkilendirerek anlamlı ve kalıcı öğrenmeyi sağlamak ve öğrenilenleri günlük hayatla bağlantılı hale getirmek amacıyla oluşturulmuştur.

ÇALIŞMA KİTABI YÖNLENDİRMESİ

Öğrencilerin işledikleri konuları daha iyi kavrayabilmeleri için önemli bir rehber işlevi görmektedir. Her bölümün sonunda bulunan bu görsel, öğrencileri çalışma kitabındaki ilgili etkinliklere yönlendirir. Farklı soru türleri ve alıştırmalarla zenginleştirilmiş etkinlikler, konuların sistemli bir şekilde tekrarlanmasını ve pekiştirilmesini sağlar. Düzenli kullanıldığında öğrencilerin akademik başarısını artıran bu sistem, öğrenme sürecini daha etkili kılmaktadır.

İÇİNDEKİLER

1. ÖĞRENME ALANI

BİRLİKTE YAŞAMAK

Zaman İçinde Değişen Gruplar ve Roller . . .	8
Kültürel Bağlarımızın ve Millî Değerlerimizin Toplumsal Birlikteliğe Etkisi	14
Toplumsal Sorunlar ve Çözüm Önerileri . . .	20

2. ÖĞRENME ALANI

EVİMİZ DÜNYA

Ülkemizin, Kıtaların ve Okyanusların Konum Özellikleri	26
Doğal ve Beşerî Çevre Özellikleri Arasındaki İlişki	34
Ülkemizin Türk Dünyasıyla Kültürel İş Birlikleri	40

3. ÖĞRENME ALANI

ORTAK MİRASIMIZ

Türkistan'da Kurulan İlk Türk Devletlerinin Medeniyetimize Katkıları	46
VII-XIII. Yüzyıllar Arasında İslam Medeniyetinin İnsanlığın Ortak Mirasına Katkıları	56
İslamiyet'in Kabulüyle Türklerin Sosyal ve Kültürel Hayatlarında Medyana Gelen Değişimler	64
XI-XIII. Yüzyıllar Arasında Meydana Gelen Askerî Mücadelelerin Anadolu'nun Türkleşmesi ve İslamlaşmasına Katkıları	70

4. ÖĞRENME ALANI

YAŞAYAN DEMOKRASİMİZ

Yönetimin Karar Alma Sürecini Etkileyen Unsurlar	78
Temel Hak ve Sorumlulukların Toplumsal Düzenin Sürdürülmesindeki Önemi	84
Dijitalleşme ve Teknolojik Gelişmelerin Vatandaşlık Hak ve Sorumluluklarına Etkileri	90

5. ÖĞRENME ALANI

HAYATIMIZDAKİ EKONOMİ

Ülkemizin Kaynakları ve Ekonomik Faaliyetler	96
Ekonomik Faaliyetler ve Meslekler	102
Tasarlanan Bir Ürünün Yatırım ve Pazarlama Süreci	108

6. ÖĞRENME ALANI

TEKNOLOJİ VE SOSYAL BİLİMLER

Ulaşım ve İletişim Teknolojilerinin Kültürel Etkileşimdeki Rolü	116
Telif ve Patent Süreci	122

BİRLİKTE YAŞAMAK

1

İÇERİK ÇERÇEVESİ

- Zaman İçinde Değişen Gruplar ve Roller
- Kültürel Bağlarımızın ve Millî Değerlerimizin Toplumsal Birlikteliğe Etkisi
- Toplumsal Sorunlar ve Çözüm Önerileri

ÖĞRENME ÇIKTILARI

- SB.6.1.1.** - Dahil olduğu grupların ve bu gruplardaki rollerin zaman içerisinde değişebileceğine ilişkin çıkarım yapabilme
- SB.6.1.2.** - Kültürel bağlarımızın ve millî değerlerimizin toplumsal birliğe etkisini yorumlayabilme
- SB.6.1.3.** - Toplumsal hayatta karşılaşılan sorunlara yönelik çözüm önerilerini müzakere edebilme

Anahtar Kavramlar

Birlik ve beraberlik, dil, din, grup, hak, gelenek ve görenek, kültür, millî değer, rol, sanat, sorumluluk, tarih, toplum

Cevap Anahtarı ve Video Çözümlere ulaşmak için QR kodu okutunuz.

ZAMAN İÇİNDE DEĞİŞEN GRUPLAR VE ROLLER

- 1 5. sınıfta içinde bulunduğunuz gruplar ve bu gruplarda sahip olduğunuz roller ile ilgili aşağıdaki tabloyu doldurunuz.

Grup

Roller

| KÖPRÜ KURMA

Gelecekte dahil olmak istediğiniz gruplar ve bu gruba bağlı rolleri aşağıda boş bırakılan yere yazınız.

Bireyler yaşamları boyunca birçok gruba dahil olup farklı roller üstlenir. Bu roller ve gruplar sayesinde;

- Kişisel gelişimimiz olumlu etkilendir.
- Sosyal becerilerimiz gelişir.
- Toplumsal yaşama olan uyumumuz artar.

- 2 Aşağıda verilen bilgilerin üstüne gelişimimiz üzerinde etkili olan hangi gruba ait olduğunu yazınız.

Okul

İş, meslek

Aile

Arkadaş

Akraba

Doğduğumuz anda dahil olduğumuz ilk gruptur. Farklı roller üstlendiğimiz bu grupta sevgi, saygı, sorumluluk ve ahlakî değerleri ve paylaşımı öğreniriz.

Anne ve babamızın yakınlarından oluşan oldukça geniş bir gruptur. Mutluluğumuzda ve mutsuzluğumuzda yanımızda olan bu grup üyelerinin sevgileri bizim için çok kıymetlidir.

Çocukluğumuzun en keyifli gruplarından biridir. Bu grup üyeleri ile hem nitelikli hem de eğlenceli vakitler geçiririz.

Bize yol gösteren büyüklerimiz sayesinde yeni bilgiler öğrendiğimiz, kendimizi geliştirme olanakları sunulan kurumlardır. Bu kurumlarda aynı zamanda en temel haklarımızdan birini kullanmış oluruz.

İnsanların yetişkinlikleri döneminde geçimlerini sağlamak amacıyla dahil oldukları, onların statülerini belirleyen ve kendine özgü kuralları olan gruplardır.

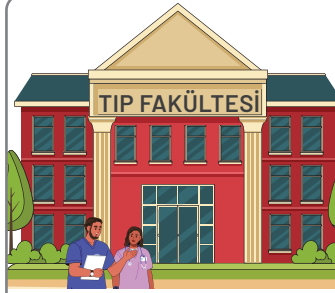
3 Aşağıda Emre'nin gelecekte sahip olmak istediği rollere ait bazı bilgi kartları verilmiştir. Bu kartların altına ilgili olduğu grupları yazınız.

Gelecekte kuracağım yuvada ilgili bir eş ve sevgi dolu bir baba olmak istiyorum.

Kendimi bildim bileli en büyük isteğim babam gibi başarılı bir doktor olmaktır.

Hayalimdeki mesleğe ulaşmanın yolu burayı kazanmaktan geçiyor.

Her daim beni iyi ve güzele yönlendirecek insanları yanımda istiyorum.

Sosyal yaşamda sahip olunan roller sürekli bir değişim içerisindedir. Bu rollerden bazıları zaman içerisinde sona erebilir. Örneğin tıp fakültesini bitiren birinin öğrencilik rolü sona erer, doktorluk görevine başlamasıyla yeni bir rol elde edinir.

- Bazı rollerin sonradan edinilmesinde ise bireylerin yetenek ve ilgileri etkili olur. Futbolda çok yetenekli olan bir arkadaşınızın okul takımı seçmelerinde başarılı olup okul takımına girmesi ile edindiği yeni rol bu duruma örnektir.
- Bazı roller ise yaşın ilerlemesine bağlı olarak edinilir. Yetişkinler evlenerek eş, çocuk sahibi olarak anne ve baba rolüne sahip olurlar.

4 Aşağıdaki rol kartlarında doğru olan ifadeleri "✓" ile belirtiniz.

- ☐ a. Sonradan kazanılan meslekî bir roldür.
- ☐ b. Kazanılma sürecinde etkili olan unsur eğitimidir.
- ☐ c. Bu role sahip bireyler çocukları ve gençleri eğiterek hayata hazırlar.

- ☐ a. Doğumla birlikte kazanılan bir roldür.
- ☐ b. Bireylere birtakım sorumluluklar yükler.
- ☐ c. Bu rol bazı hakları da beraberinde getirir.

5 Ayşe, dedesi ile bir söyleşi yaparak onun geçmişten günümüze dahil olduğu grupları ve bu gruplara ait rolleri gösteren aşağıdaki tabloyu hazırlamıştır.

Tabloda boş bırakılan yerleri tamamlayınız.

Dahil Olduğu Grup	Grupta Üstlendiği Rol	Bu Role Bağlı Sorumluluk
a. _____	Baba	_____
b. Akraba	_____	_____
c. _____	_____	Ders anlatmak
ç. _____	Öğrenci	_____
d. _____	Dede	_____
e. _____	Arkadaş	_____
f. _____	Komşu	_____

6 Aşağıda Eymen Bey'in zaman içerisinde değişen sosyal rollerine ait açıklamalar ve görseller verilmiştir.

Verilen görsellerin ve açıklamaların altına ilgili olduğu rolü yazınız.

Yaşı kaç olursa olsun anne ve babası için;

.....

Mühendislik fakültesinde okurken;

.....

Markette alışveriş yaparken;

.....

TEMA Vakfı'nın çalışmalarında;

.....

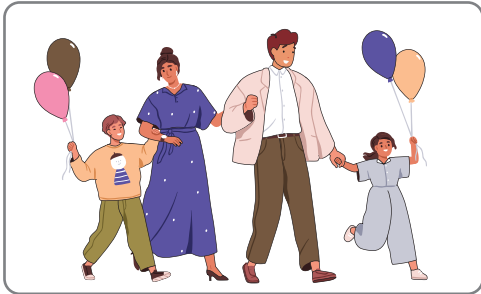
Cansu Hanım ile evlenince;

.....

Fabrikada çalışmaya başlayınca;

.....

Selin ve Selim doğunca;

.....

Selim'in çocuğu doğunca;

.....

Rollerin doğru paylaşımı ailede mutluluğu artırıyor

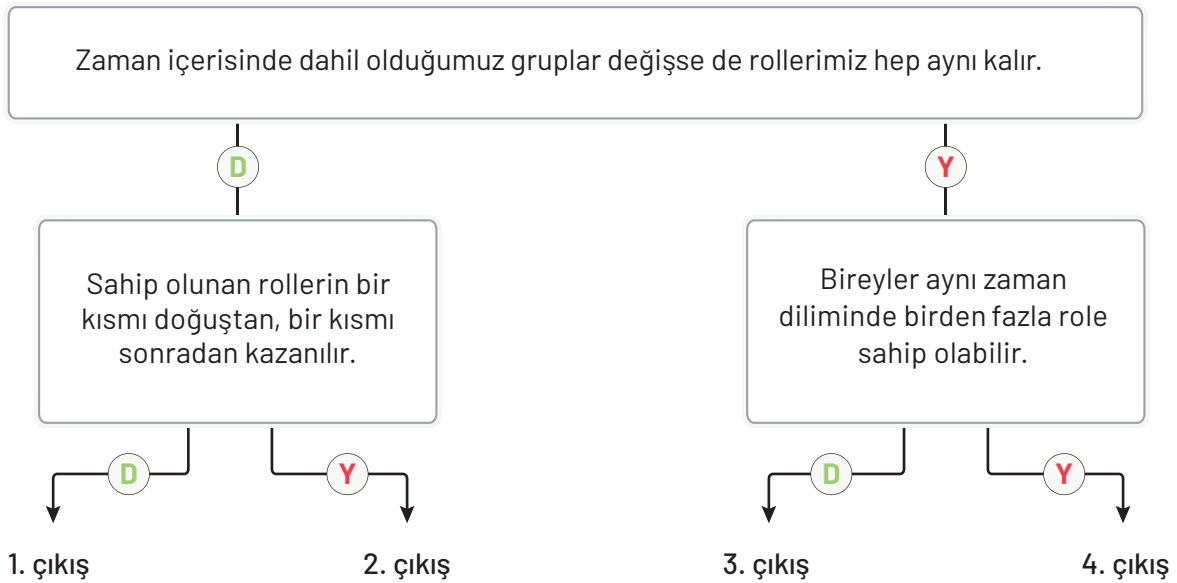
Ailede bireylerin rol paylaşımının aynı zamanda huzur ve mutluluğun sağlanması için de en önemli faktörlerin başında geldiğini belirten Prof. Dr. Nevzat Tarhan "Bireyler, tıpkı tiyatro sanatçıları gibi rolü neyi gerektirirse onu yerine getirir. Ailede ve sosyal hayatta da rollerimiz vardır. Anne rolü ayrı, baba rolü ayrı, çocukların rolleri ayrıdır. Bu rollerin belirlenmesi ise oturup konuşarak, birlikte zaman geçirerek mümkün oluyor. Ailede iki sihirli kelime var: şefkat ve nezaket. Şefkat, sevgiden daha büyüktür, koşulsuz sevgi olarak bilinir. Nezaket, saygıdan daha büyüktür, incitmeden sonuç almayı sağlar. Sevgi ve şefkat kavramlarını ailede yaşatırsanız eğer sorunların farkında olmadan düzeldiğini görürsünüz..." diye konuştu.

(Genel ağdan alınmıştır.)

Verilen metin aşağıdaki kavramlardan hangileri ile ilişkilendirilebilir? "✓" ile belirtiniz.

8 Aşağıdaki ifadeleri takip ederek çıkışa ulaşınız.

Doğru çıkış _ _ _ _ _

Bir gruba dahil olan insanın herhangi bir işi yapma yetkisine **"hak"** adı verilir. Bir gruba ait olan insanların üstlendiği rolün gereklerini yerine getirmesine ise sorumluluk adı verilir.

Bireylerin edindiği yeni roller, sahip olunan haklar ve sorumluluklar üzerinde etkilidir. Bu anlamda yetişkinlerin ve çocukların sahip olduğu hak ve sorumluluklar değişiklik gösterir.

Örneğin bireylerin kendilerini ilgilendiren konularda fikirlerini ifade edip karar alma sürecine dahil olmalarına katılım hakkı adı verilir. Aşağıda katılım hakkı ile ilgili verilen örneği inceleyelim:

Katılım hakkı hem çocukların hem de yetişkinlerin sahip olduğu temel haklardan biridir.

Çocuklar ev ya da okulda kendilerini ilgilendiren konularda fikirlerini ifade ederek katılım hakkını kullanabilir.

Yöneticilerin belirlenmesi sürecinde yapılan seçimlerde yetişkinlerin oy kullanması karar alma sürecini etkilediği için katılım hakkı ile ilgilidir.

Çocukların genel ve yerel seçimlerde oy kullanma hakkı yoktur. Bu durum hak ve sorumlulukların role ve yaşa göre değişebildiğine dair bir örnektir.

9 Siz de verilen bilgilerden hareketle uygun bir örneği aşağıda boş bırakılan yere yazınız.

KÜLTÜREL BAĞLARIMIZIN
VE MİLLÎ DEĞERLERİMİZİN
TOPLUMSAL BİRLİKTELİĞE
ETKİSİ

1 Aşağıdaki şemanın kollarına uygun örnekleri yazınız.

KÖPRÜ KURMA

Toplumsal birlikteliğimize katkı sunan kültürel unsurlara bir örnek veriniz.

2 Aşağıdaki metinde boş bırakılan yerleri uygun kelimeler ile tamamlayınız.

maddi

ayırt

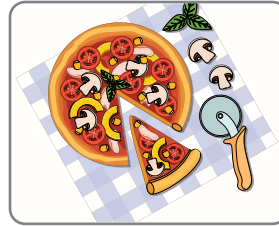
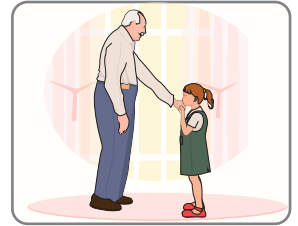
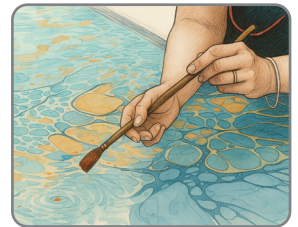
millet

birlik olmasını, bütünlüğünü

kimlik

Bir toplumu _____ yapan, onun _____ sağlayan unsurların başın-
da millî kültür gelir. Millî kültür, bir millete _____ kazandıran, geçmişten günümüze taşınan
_____ ve manevî değerlerin bütünüdür. Bu unsurlar toplumun kimliğini yansıttığı için diğer millet-
lerden _____ edici bir özelliği vardır.

3 Aşağıdaki görsellerin altına millî kültürümüz ile ilgili olanları "✓" ile belirtiniz.

☐☐☐☐☐☐☐☐

- 4 Millî kültür unsurlarından biri dildir. Bir milletin dili toplumun duygu ve düşüncelerini yansıtır. Toplumun hayata bakış açısını, doğrularını, değerlerini, hassasiyetlerinin izlerini dilinde görmek mümkündür. Dil millî birlik ve beraberliğin oluşmasını sağladığı gibi her türlü kültürel unsuru da yarına aktarır. Dillerini unutan toplumlar tarih sahnesinden yok olup gitmişlerdir.

Verilen bu bilgilerden hareketle aşağıdaki doğru "D" yanlış "Y" etkinliğini tamamlayınız.

D / Y

Dilin korunması toplumların devamlılığı açısından önemlidir.	☐
Dil noktasında millî bilincin yönetim kadrosunda bulunması yeterlidir.	☐
Dil, kültürel aktarım yaparak millî bilincin güçlenmesine katkı sunar.	☐

5

Millî kültürün ana parçalarından biri tarihtir. Tarih sayesinde bir milletin oluşturduğu ortak kültür mirası geçmişten günümüze aktarılır. Bu sayede genç nesil geçmişine ait kültürel değerleri öğrenerek bunları yaşatmaya çalışır. Millî tarih bilinciyle hareket edilmesi insanlar arasında birlik ve beraberliğin güçlenmesine ortam hazırlar.

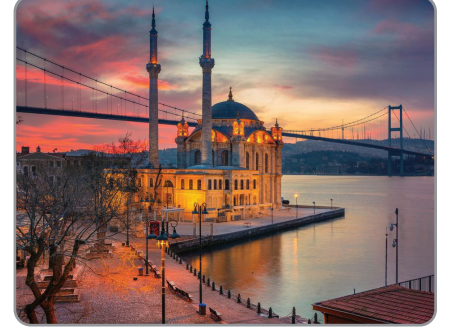
"Türk çocuğu atalarını tanıyıp öğrendikçe daha büyük işler yapmak için kendinde kuvvet bulacaktır."

Mustafa Kemal Atatürk

Atatürk bu sözü ile tarihin hangi yönüne vurgu yapmıştır? Aşağıda boş bırakılan yere yazınız.

- 6 Din, millî kültür unsurları içerisinde önemli bir yere sahiptir. Din; insanların duygu, düşünce ve sosyal yaşamlarını etkiler. Her kültür, ait olduğu toplumdaki insanların inandığı dinin izlerini taşır. Bu yönüyle din, sadece bir inanç olarak görülmemelidir. Din; kültürün bütün alanları üzerinde etkili, önemli bir unsurdur.

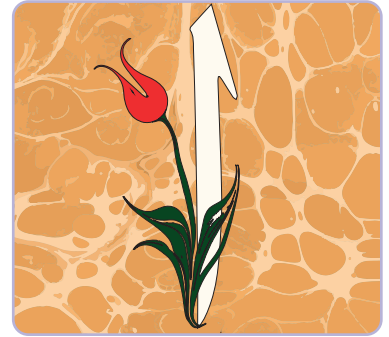
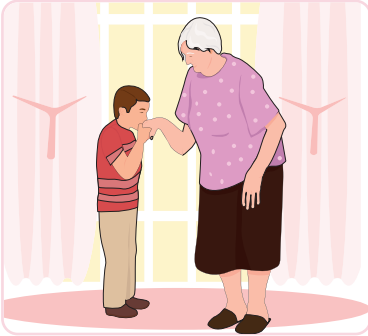
Aşağıda verilen kutucuklardaki görsel, kavram ya da kelimelerin İslam dininin hangi kültürel unsur üzerindeki etkisine örnek olduğunu altlarına yazınız.

Ramazan Bayramı, Kurban Bayramı

İnşallah, Maşallah, Allah'ın izniyle, Allah'a emanet ol

Cami, türbe, külliye

"Eğer bizim dinimiz aklın, mantığın uyduğu bir din olmasaydı mükemmel olmazdı, son din olmazdı."

Mustafa Kemal Atatürk

- 7 Bir millete ait sanat eserleri o milletin kültürünü, dilini, tarihini, yaşamını kısacası ne olduğunu, nereden gelip nereye gittiğini gösteren izler taşır.

Aşağıda görselleri verilen geleneksel Türk sanatlarının isimlerini altlarında verilen boşluklara yazınız.

- Tezhip
- Çinicilik
- Minyatür
- Ebru
- Halıcılık
- Hat

"Sanatsız kalan bir toplumun hayat damarlarından biri kopmuş demektir."

Mustafa Kemal Atatürk

Toplumsal birlikteliğin oluşmasında dil, din, tarih dışında gelenek ve görenekler gibi kültürel unsurlar da vardır. Büyük-
lere saygı ve küçüklere sevgi göstermek, misafirlere ikramlarda bulunmak, hastaları ziyaret etmek bunlara örnektir.
Ülkemizde misafirlğe gidildiğinde orada karşılaşılan herkesle selamlaşılır. Yaşça büyüklerin elleri öpülür, küçüklere
sevgi gösterilir. Ev sahipleri tarafından misafirlere ikramlarda bulunulur. Bayram günleri insanlar birbirlerinin bay-
ramlarını kutlayarak hâl ve hatırlarını sorar. Bu unsurlar bireyler arasındaki toplumsal birlikteliğin oluşmasını sağlayan
sosyal bağlara örnektir.

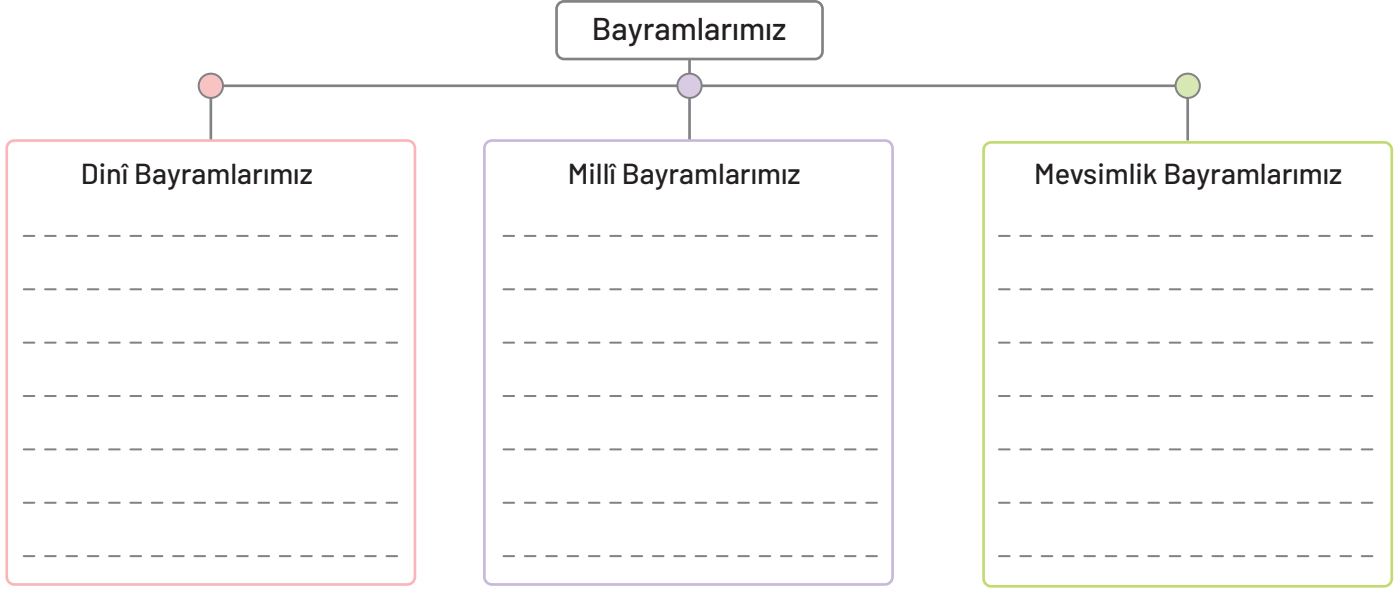
*"Bir ulus sınıksız birbirine bağlı olmayı bildikçe yeryüzünde onu dağıtabilecek
bir güç düşünülemez."*

Mustafa Kemal Atatürk

- 8 Bayramlarımız birlik ve beraberlik ruhumuzu güçlendirerek millet olma bilincimize katkı sunan geleneklerimiz arasında yer alır.

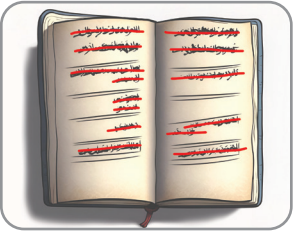
Bayramlarımız ile ilgili aşağıdaki şemanın kollarını tamamlayınız.

- 9 Millî kültürümüze ait aşağıdaki unsurları araştırarak ulaştığınız bilgileri aşağıdaki kutucuklara yazınız.

● Sadaka Taşı

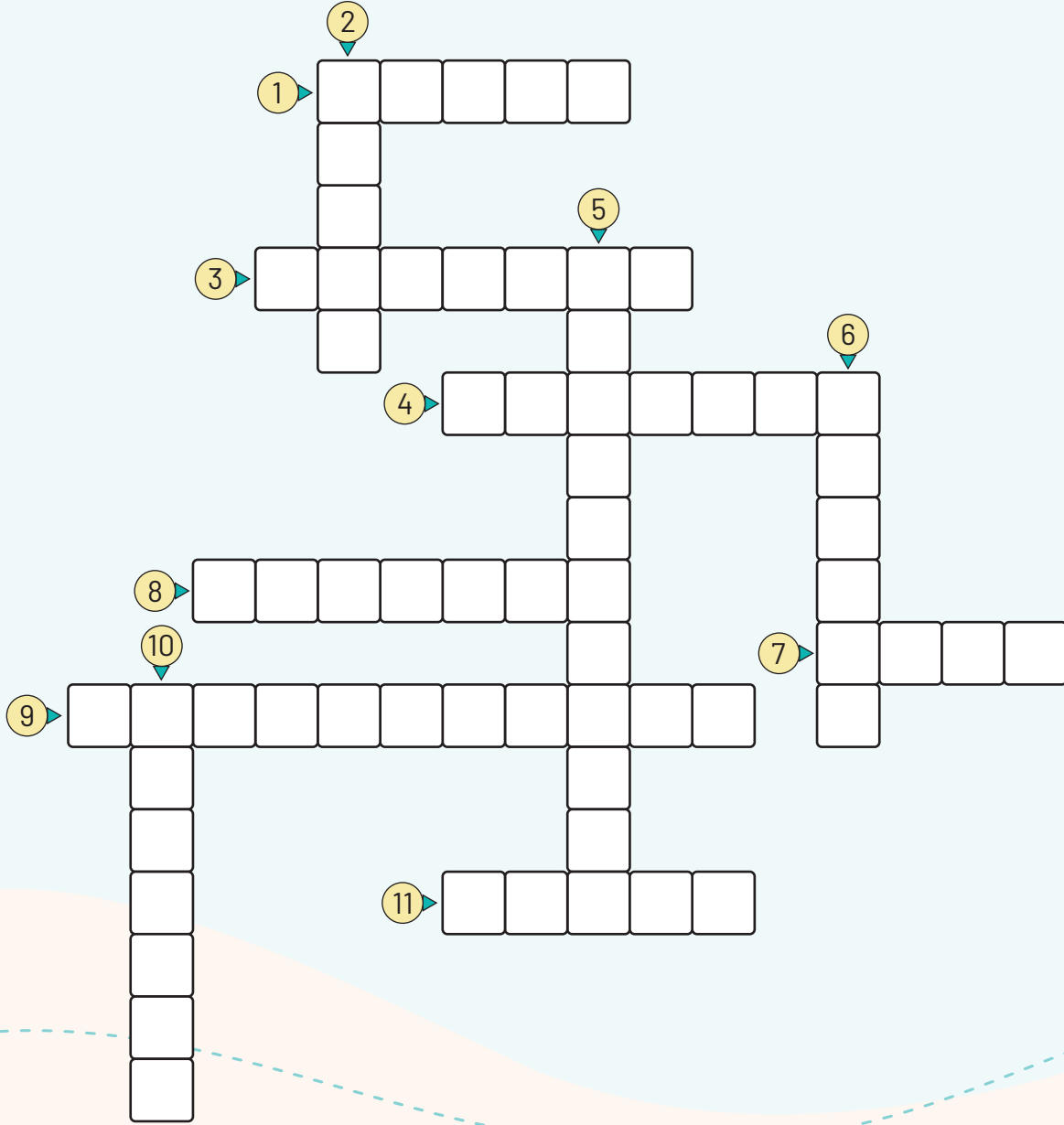
● Zimem Defteri

● Askıda Ekmek

- 10 Sadaka Taşı, Zimem Defteri, askıda ekmek gibi uygulamaların toplumsal yaşama katkısını aşağıda boş bırakılan alana yazınız.

11 Aşağıdaki bulmacayı çözünüz.

1. Kişinin başkasının sınırlarını bilip ölçülü davranması
2. Duygu ve düşüncenin estetik bir yöntemle ifade edilmesi.
3. Türk halk müziğinde yaygın olarak kullanılan bir çalgı.
4. Bir toplumda kuşaktan kuşağa aktarılan davranışlar.
5. Bir millete özel maddi ve manevi unsurların tümü.
6. Dinî bayramlarımızdan biri.
7. Doğal afet ve toplumsal sorunlarda halkımıza el uzatan kurum.
8. Bir şeyi eskiden beri görüldüğü biçimi ile yapma.
9. Bir devletin içeride ve dışarıda kararlarını özgürce alabilmesi.
10. Deneyim ve gözlemlere dayanan, halka mal olmuş sözler.
11. Millet olma bilincini artıran kültürel unsur.

TOPLUMSAL SORUNLAR VE ÇÖZÜM ÖNERİLERİ

| KÖPRÜ KURMA

Toplumsal sorun denilince ne anlıyorsunuz? Aşağıda boş bırakılan yere yazınız.

1 Aşağıdaki görsellerden hangisi toplumsal sorun olarak kabul edilebilir? "✓" ile belirtiniz.

☐☐☐☐

İnsanlığın veya toplumun huzurunu, sağlığını, bütünlüğünü tehdit eden, bireylerin yaşam kalitesini düşüren ve sosyal adaleti zedeleyen problemler toplumsal sorun olarak ifade edilir.

Türk milletinin geçmişten günümüze taşıdığı en önemli değerlerden biri toplumsal sorunlara karşı gösterdiği duyarlılıktır. Tarihimizde bu duyarlılığa verilebilecek en güzel örneklerden biri vakıflardır. Nitekim Türk kültürü vakıf kültürü olarak da bilinir.

Vakıf

Kişi ya da kişiler tarafından belli koşullarla bağışlanan mülk ya da paralarla yürüten kurumlardır. Vakıf kültüründeki iki temel esas bağışlama ve hizmet vermektir.

Geçmişte varlıklı bazı kişiler mülklerinin ya da paralarının bir kısmını ya da tamamını vakıflara bağışlıyorlardı. Vakıf, bu paralar ya da mülklerin geliri ile ihtiyaç sahiplerine yardım ederdi. Osmanlı Devleti'nde 6000'den fazla vakıf olduğu bilinmektedir. Osmanlı toplumunda çok sayıda vakıf, çalışmalarını bakımından dikkat çeker. Bu vakıflardan bazıları şunlardır:

- Cami çevresindeki kuşları besleyen vakıf
- İş yeri açacaklara sermaye veren vakıf
- Afetzedelere yardım eden vakıf
- Yazın insanlara soğuk su dağıtan vakıf